ANALIZA FINANCIJSKE STABILNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA BOSNIĆ D.O.O.

Škaričić, Jure

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:562496

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA FINANCIJSKE STABILNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA BOSNIĆ D.O.O.

Mentor:

Doc.dr.sc. Ivana Dropulić

Student:

Jure Škaričić

Split, kolovoz, 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD 1

1.1. Problem istraživanja 1

1.2. Ciljevi rada 1

1.3. Metode rada 2

1.4. Struktura rada 2

2. STRUKTURA I SADRŽAJ GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 3

2.1. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj 3

2.1.1. Zakon o računovodstvu 4

2.1.2. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) 6

2.1.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) 9

2.2. Temeljni financijski izvještaji 9

2.2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca) 10

2.2.2. Račun dobiti i gubitka 13

2.2.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 14

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku 15

2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje 15

3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU POSLOVNOG SUBJEKTA BOSNIĆ D.O.O. 16

3.1. Opći podaci o poduzeću Bosnić d.o.o. 16

3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Bosnić d.o.o. 17

3.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Bosnić d.o.o 18

3.4. Analiza putem pokazatelja 22

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti 22

3.4.2. Pokazatelji zaduženosti 24

3.4.3. Pokazatelji aktivnosti 26

3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti 28

3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti 29

4. ZAKLJUČAK 30

LITERATURA 32

POPIS SLIKA I TABLICA 34

PRILOZI 35

SAŽETAK 37

SUMMARY 37

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Analiza godišnjih financijskih izvještaja pruža poslovnom subjektu ključne informacije o uspješnosti poslovanja, te služi kao podloga za donošenje poslovnih odluka. Menadžment poduzeća odnosno njegova uprava nije jedini korisnik informacija proizišlih iz financijskih izvještaja. Naime, postoje još brojne druge interesne skupine koje bi željele znati više o poslovanju poduzeća prije nego što donesu neku poslovnu odluku vezanu za istog. Tako, primjerice banke neće dati kredit poduzeću koje nije likvidno ili je čak nesolventno, a ni dobavljači neće olako davati robu ili opremu takvom poduzeću. Pored banaka i dobavljača, u ove tzv. vanjske ili eksterne korisnike financijskih izvještaja spadaju još i kupci, porezne vlasti, vladina tijela i tijela organa lokalne uprave.

Kako bi eksterni korisnici zaista i imali potrebne informacije o poduzeću za donošenje ekonomskih odluka, financijsko izvještavanje poduzetnika regulirano je kroz niz zakona i pravilnika, a kojima je zajedničko da se postigne to da financijski izvještaji pruže informacije o financijskom položaju i financijskoj uspješnosti poduzetnika, te da isti budu lako usporedivi s financijskim izvještajima drugih poduzetnika.

Na temelju dostupnih izvještaja moguće je vršiti razne analize, od horizontalne analize koja promatra pozicije financijskih izvještaja kroz više vremenskih perioda, preko vertikalne analize koja promatra strukturu financijskih izvještaja, do financijskih pokazatelja koji se izračunavaju na temelju pozicija jednog ili više financijskih izvještaja a daju sliku o likvidnosti, profitabilnosti, zaduženosti i općenito uspješnosti poslovanja poduzeća čiji se financijski izvještaji proučavaju. U ovom radu provest će se sve navedene analize financijskih izvještaja kako bi se ukazalo na njihovu važnost u procesu donošenja odluka.

1.2. Ciljevi rada

Cilj završnog rada je analizirati uspješnost poslovanja novoosonovanog poslovnog subjekta Bosnić d.o.o, te na temelju dobivenih rezultata procijeniti njegovo poslovanje u budućnosti. Cilj je također i na konkretnom primjeru ukazati na važnost analize financijskih izvještaja u procesu donošenja poslovnih odluka.

1.3. Metode rada

Za izradu završnog rada korištene su sljedeće znanstvene metode: metoda dedukcije, metoda indukcije, metoda analize, metoda sinteze, komparativna metoda, te metoda kompilacije.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od četiri dijela. U prvom, uvodnom dijelu, definiran je problem, kao i ciljevi istraživanja. Također su navedene metode korištene pri izradi završnog rada, te je dan uvid u strukturu završnog rada.

U drugom dijelu rada definiran je regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj. U ovom dijelu navedene su i objašnjene glavne stavke Zakona o računovodstvu, te su objašnjeni Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI), kao i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI). Drugi dio završnog rada završava opisom temeljnih godišnjih financijskih izvještaja.

Četvrti dio rada sadrži analizu temeljnih godišnjih financijskih izvještaja novoosnovanog poslovnog subjekta Bosnić d.o.o. Analizu financijskih izvještaja izvršili smo pomoću horizontalne i vertikalne analize, te analize putem financijskih pokazatelja.

Peti dio završnog rada sadrži zaključna razmatranja.

2. STRUKTURA I SADRŽAJ GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj

Financijsko izvještavanje je postupak sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja s ciljem stvaranja informacija za vanjske korisnike (Ramljak, 2009). Pervan (2004) ističe kako financijsko izvještavanje u modernoj tržišnoj ekonomiji baziranoj na tržištima kapitala ima jako važnu informacijsku ulogu budući da su, u uvjetima razdvojenosti funkcija vlasništva i upravljanja, financijski izvještaji jedini izvor financijskih podataka za ulagače. Temeljna financijska izvješća tako smanjuju donošenje hazarderskih i nemjerljivih odluka, smanjuju trošak upravljanja, i istovremeno povećavaju stopu prinosa od ulaganja u vrijednosne papire (Crnković i Mijoč, 2008).

Financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj regulirano je kroz (Crnković i Mijoč, 2008):

- Zakon o računovodstvu
- Zakon o reviziji
- Zakon o trgovačkim društvima
- Zakon o tržištu kapitala
- Porezne zakone
- Međunarodnu regulativu temeljenu na računovodstvenim standardima i propisima (MRS/MSFI, Direktive)

Bartulović (2013) pored navedenih spominje još nekoliko pravilnika koji također reguliraju financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj, i to:

- Pravilnik o registru godišnjih financijskih izvještaja
- Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja
- Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine.

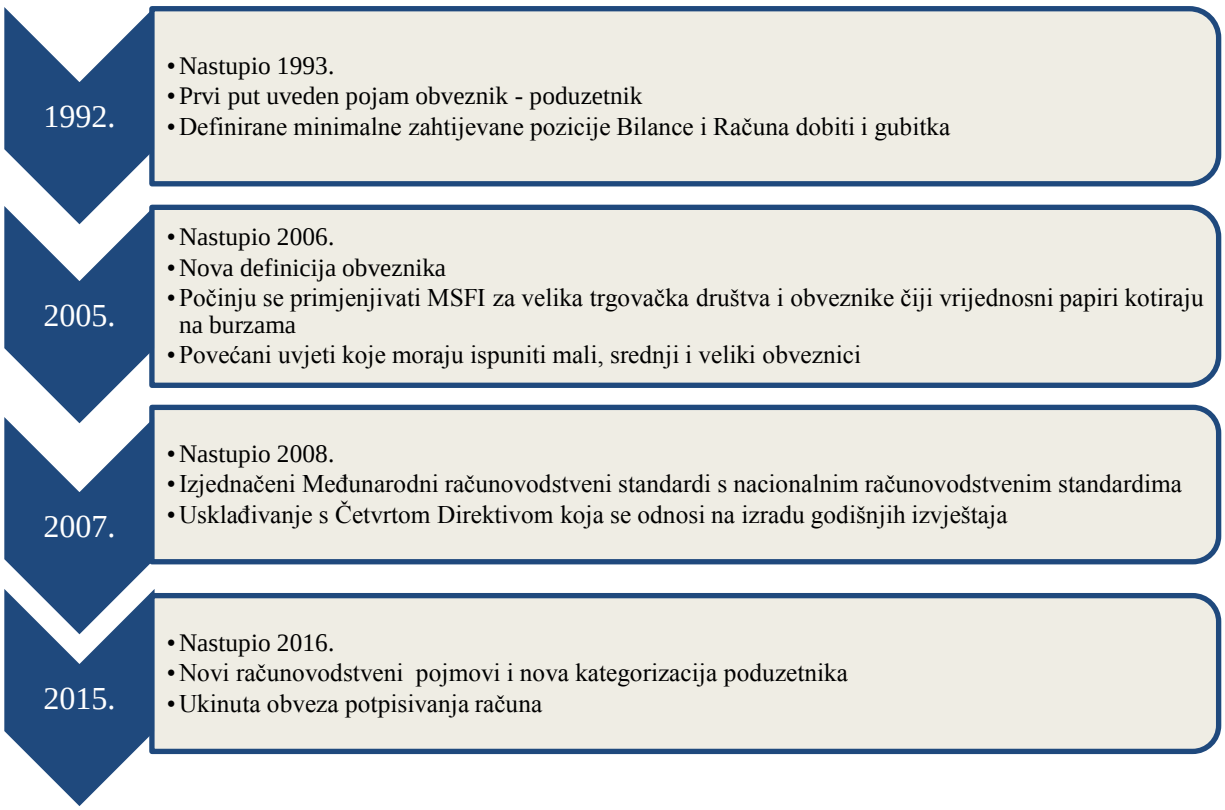
Najbitniji od spomenutih zakona, u kontekstu financijskog izvještavanja, je Zakon o računovodstvu, jer su sukladno Članku 4., odredbe ovog Zakona dužni primjenjivati svi poduzetnici, te sve pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit (NN, 78/15). Temeljne stavke Zakona o računovodstvu navedene su objašnjene u nastavku.

2.1.1. Zakon o računovodstvu

Prema Članku 1. Općih odredbi Zakona o računovodstvu Zakonom se, između ostalog, uređuje primjena standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji, njihova konsolidacija i revizija, sadržaj godišnjeg izvješća, te javna objava godišnjih financijskih izvještaja (NN, 78/15).

Prvi Zakon o računovodstvu U Republici Hrvatskoj na snagu je nastupio nedugo nakon osamostaljenja odnosno u 1993., godinu dana nakon njegova usvajanja. Od tada se Zakon mijenjao i nadopunjavao još tri puta i to 2005., 2007. i 2015. godine. Izmjene i dopune Zakona o računovodstvu bile su neophodne radi usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije (Četvrtom i Sedmom Direktivom).

Najnovija verzija Zakona o računovodstvu usvojena je u srpnju 2015., a na snazi je od siječnja 2016. godine. Slika 1 ilustrativno prikazuje faze izmjena i dopuna Zakona o računovodstvu u Republici Hrvatskoj, s najvažnijim izmjenama.

Slika 1: Faze redizajniranja Zakona o Računovodstvu u Republici Hrvatskoj
Izvor: Izrada autora na temelju Mijoč (2008), Bartulović (2013) i Zakona o računovodstvu (2015).

Najveća novina novog Zakona o računovodstvu, u odnosu na verziju iz 2007. godine nova je kategorija poduzetnika, a to su **mikro poduzetnici**. Naime, dosadašnja klasifikacija poduzetnike je razdvajala u tri skupine: male, srednje i velike poduzetnike. Prema članku 5. novog Zakona o računovodstvu poduzetnici se sada razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike poduzetnike. Kojoj od ovih skupina će poduzetnik pripasti ovisi o tri kvantitativna kriterija ispunjavanju odnosno neispunjavanju istih, a to su: iznos ukupne aktive, iznos prihoda, te broj zaposlenih (NN, 78/15).

Sljedeća tablica sadrži granične pokazatelje za navedena tri kriterija po pojedinoj kategoriji poduzetnika. Mikro, mali i srednji poduzetnici moraju imati barem dva od navedena tri pokazatelja manja od onih što su navedeni u Tablici 1 da bi bili svrstani u skupinu mikro, malih, odnosno srednjih poduzetnika. S druge strane, veliki poduzetnici moraju prijeći barem dva od navedena tri granična pokazatelja da bi bili svrstani u skupinu velikih poduzetnika.

Tablica 1: Razvrstavanje poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu

Pokazatelj	MIKRO	MALI	SREDNJI	VELIKI
Ukupna aktiva	2.600.000 kuna	30.000.000 kuna	150.000.000 kuna	150.000.000 kuna
Iznos prihoda	5.200.000 kuna	60.000.000 kuna	300.000.000 kuna	300.000.000 kuna
Broj zaposlenih*	10	50	250	250
Financijsko izvještavanje			Bilanca	
	Bilanca		Račun dobiti i gubitka	
	Račun dobiti i gubitka		Bilješke uz financijske izvještaje	
	Bilješke uz financijske izvještaje		Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti**	
			Izvještaj o novčanim tokovima	
			Izvještaj o promjenama kapitala	

Izvor: Izrada autora na temelju Zakona o računovodstvu (NN, 78/15).
* - misli se na prosječan broj zaposlenih tijekom poslovne godine.
** - sastavljaju samo veliki poduzetnici.

Prema Članku 19. Zakona o računovodstvu, godišnje financijske izvještaje čine:

1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
2. Račun dobiti i gubitka
3. Bilješke uz financijske izvještaje
4. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
5. Izvještaj o novčanim tokovima
6. Izvještaj o promjenama kapitala.

Skupina kojoj poduzetnik pripada, automatski se reflektira i na financijsko izvještavanje, odnosno na njegov obuhvat. Naime, prema članku 19. Zakona o računovodstvu mikro i mali poduzetnici obvezni su sastavljati samo prva tri navedena izvještaja, dok su srednji i veliki poduzetnici dužni sastavljati sve navedene financijske izvještaje (Tablica 1).[1]

Svi poduzetnici dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (Članak 17. ZOR-a, NN, 78/15). U nastavku rada obrađeni su navedeni standardi.

2.1.2. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja poduzetnika koji nisu obveznici Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

Tablica 2 daje prikaz i kratko pojašnjenje općih načela financijskog izvještavanja koja je prihvatila računovodstvena struka.

[1]Iznimno, prema Stavku 4. Članka 19. Zakona, poduzetnici koji su obveznici Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja nisu obvezni sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (NN, 78/15).

Tablica 2: Opća načela financijskog izvještavanja

NAČELO		OPIS
1.	Neograničenost vremena poslovanja	Financijski izvještaji temelje se na pretpostavci da poduzetnik vremenski neograničeno posluje i da će poslovati u doglednoj budućnosti.
2.	Nastanak događaja[2]	Učinci transakcija i ostalih događaja priznaju se kada nastanu, a ne kada se primi ili isplati novac ili njegov ekvivalent.
3.	Značajnost i sažimanje	Svaka značajna skupina sličnih pozicija treba se odvojeno predočiti u financijskim izvještajima.
4.	Dosljednost (materijalnost)	Predočavanje i klasifikacija pozicija u financijskim izvještajima treba biti ista tijekom više obračunskih razdoblja.
5.	Trošak nabave	Pozicije u financijskim izvještajima priznaju se i mjere po računovodstvenom načelu troška nabave ili troška proizvodnje.
6.	Usporedivost	Korisnici financijskih izvještaja moraju biti u stanju usporediti financijske izvještaje za više razdoblja kao i financijske izvještaje drugih poduzetnika.
7.	Opreznost	Imovina i prihodi mogu biti blago podcijenjeni, a obveze i rashodi blago precijenjeni (razborito).
8.	Prijeboj	Imovine, obveze, prihode i rashode ne treba prebijati osim ako se prijeboj zahtjeva ili dopušta ovim Standardom.
9.	Bilančni kontinuitet	Početna bilanca za svaku poslovnu godinu odgovara bilanci prethodne godine.
9.	Odvojeno mjerenje stavki	Stavke imovine, obveza i kapitala mjere se odvojeno.

Izvor: Izrada autora sukladno Odluci o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (2015).

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nastali su sukladno Zakonu o računovodstvu, zadovoljavaju sve uvjete koje Europska unija postavlja glede sastavljanja, prezentiranja i objavljivanja financijskih izvještaja, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja.

Prema Članku 17. Zakona o računovodstvu, mikro, mali i srednji poduzetnici, kao i svi oni koji se ne mogu razvrstati po kriterijima navedenima u Tablici 1, dužni su sastavljati i

[2] Na temelju ove pretpostavke sastavljaju se svi financijski izvještaji osim izvještaja o novčanom toku.

prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (NN, 78/15).

Svrha Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, sukladno *Odluci o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja* (2015) je:

- Propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja
- Pomoć revizorima u formiranju mišljenja jesu li financijski izvještaji u skladu s HSFI-ma
- Pomoć korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.

Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da financijski izvještaji temeljeni na ovim standardima pruže informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poduzetnika koje koriste, u prvom redu, vanjski korisnici u donošenju ekonomskih odluka.

U Tablici 3 prikazani su brojevi i nazivi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja sukladno Odluci o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (2015). Navedeni standardi primjenjuju se na godišnje financijske izvještaje za razdoblja koja počinju od 1.siječnja 2016. godine i nadalje.

Tablica 3: Popis hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI)

Broj	Naziv standarda
HSFI 1	Financijski izvještaji
HSFI 2	Konsolidirani financijski izvještaji
HSFI 3	Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške
HSFI 4	Događaji nakon datuma bilance
HSFI 5	Dugotrajna nematerijalna imovina
HSFI 6	Dugotrajna materijalna imovina .
HSFI 7	Ulaganja u nekretnine
HSFI 8	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja ..
HSFI 9	Financijska imovina
HSFI 10	Zalihe
HSFI 11	Potraživanja
HSFI 12	Kapital
HSFI 13	Obveze
HSFI 14	Vremenska razgraničenja
HSFI 15	Prihodi
HSFI 16	Rashodi
HSFI 17	Poljoprivreda

Izvor: Izrada autora na temelju Odluke o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (2015).

2.1.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) kako ističe Vašiček (2015) rezultat su procesa globalizacije, integracijskih procesa nacionalnih privreda na međunarodnom tržištu, te internacionalizacije aktivnosti. Naime, u ovim uvjetima stvorila se potreba standardizacije računovodstvenih kategorija u međunarodnom informacijskom prostoru, prvenstveno zbog poteškoća u razumijevanju sadržaja godišnjih izvještaja kod njihova prezentiranja na međunarodnoj razini.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj su u primjeni od dana prijama u članstvo u Europskoj Uniji. Sukladno Članku 17. Zakona o računovodstvu Međunarodne standarde financijskog izvještavanja dužni su primjenjivati veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.[3] Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) obuhvaćaju:

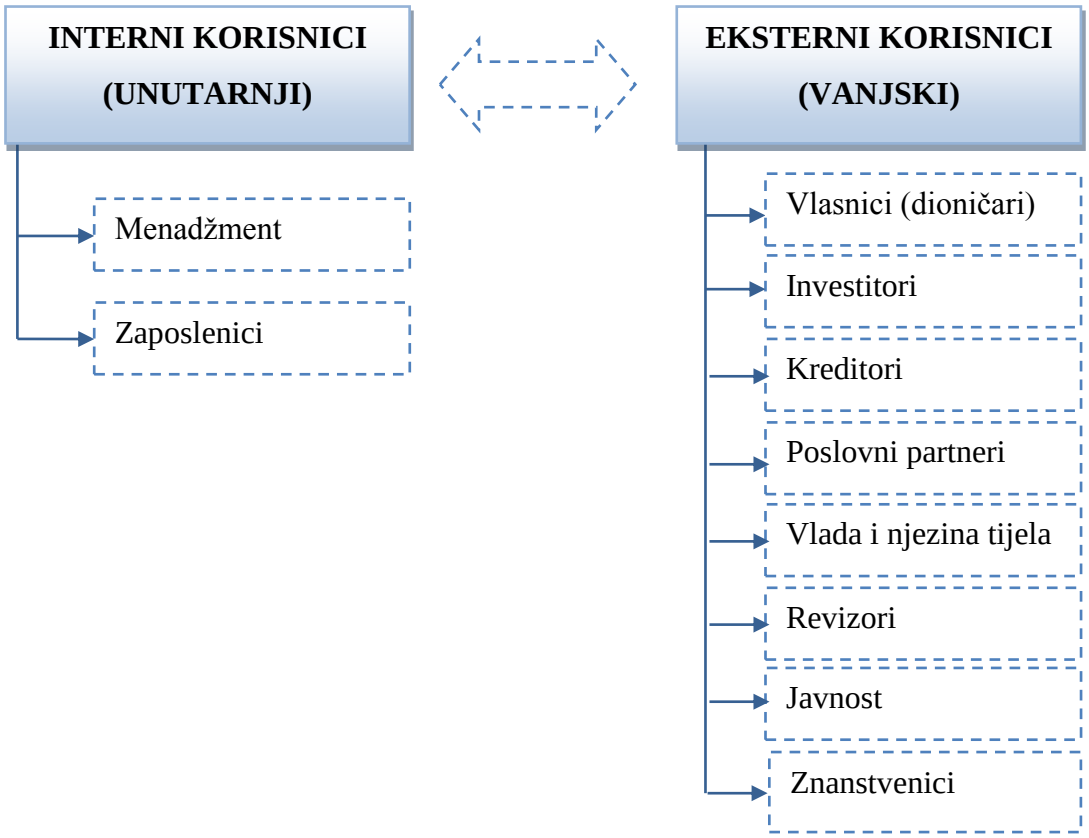
- Međunarodne računovodstvene standarde (MRS),
- Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), te
- njihove dopune i povezana tumačenja.

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Prema MRS-u 1 – *Prezentiranje financijskih izvještaja*, financijski izvještaji su strukturirani prikaz financijskog položaja i financijske uspješnosti subjekta, koji za cilj imaju pružiti informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poslovnog subjekta koje su korisne širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji također prikazuju rezultate uprave u upravljanju resursima koji su joj provjereni.

Svi korisnici financijskih izvještaja mogu se podijeliti u dvije skupine: interne i eksterne korisnike. Klasifikaciju korisnika po navedenim skupinama prikazuje sljedeća slika.

[3] Prema Zakonu o računovodstvu subjekti od javnog interesa su: poduzetnici čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bilo koje države članice, kreditne institucije, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, duštva za reosiguranje, leasing društva, društva za upravljanje UCITS fondovima, društva za upravljanje alternativnim fondovima, UCITS fondovi, HBOR, itd (NN, 78/15).

Slika 2: Korisnici financijskih izvještaja
Izvor: Izrada autora na temelju Vidučić (2008).

Da bi ispunili navedene ciljeve, financijski izvještaji moraju pružiti informacije o (MRS 1):

a) Imovini
b) Obvezama
c) Kapitalu
d) Prihodima i rashodima uključujući dobitke i gubitke
e) Uplate vlasnika i isplate vlasnicima po osnovi kapitala u njihovom svojstvu vlasnika i
f) Novčanim tokovima subjekta.

2.2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Izvještaj o financijskom položaju ili bilanca jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji daje sustavni pregled imovine, obveza i kapitala na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine, i temelj je za provedbu brojnih analiza (Vidučić, 2008). Budući da navedene stavke prikazuje na točno određeni dan, riječ je o statičkom financijskom izvještaju.

Bilanca se sastoji od aktive i pasive. Pritom, u aktivi bilance nalazi se sva imovina poduzeća, dok su u pasivi prikazani izvori te imovine. Na tragu navedenog mogu se zapisati temeljne bilančne jednadžbe na sljedeći način:

AKTIVA = PASIVA
IMOVINA = IZVORI MOVINE
IMOVINA = KAPITAL + OBVEZE

Imovina je resurs koji kontrolira poduzeće kao rezultat prošlih događaja i iz kojeg se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi (Gulin et al., 2015). Kako navodi Sačer (2016) imovina se u bilanci može razvrstati prema pojavnom obliku (materijalna imovina, nematerijalna imovina…), ili prema stupnju likvidnosti (dugotrajna imovina, kratkotrajna imovina…).

Kao što se može uočiti iz Tablice 4, prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, 96/15), u Republici Hrvatskoj imovina u bilanci razvrstava se prema drugom spomenutom načelu, načelu likvidnosti, i to rastuće likvidnosti. **Načelo rastuće likvidnosti** podrazumijeva prikazivanje stavki imovine počevši od najmanje likvidne imovine (dugotrajna imovina) prema imovini višeg stupnja likvidnosti (kratkotrajna), do novca u blagajni kao najvišem stupnju likvidnosti (Peršić, 2012).

Izvori imovine (Pasiva) odnose se na različite pravne i fizičke osobe od kojih poduzeće pribavlja sredstva. Riječ je najčešće o dobavljačima, bankama i drugim financijskim institucijama, ali i vlasnicima te građanima. Sačer (2016) navodi da se izvori imovine u bilanci mogu razvrstati prema ročnosti odnosno dospijeću (kratkoročne obveze, dugoročne obveze…) , ili prema vlasništvu (vlastiti izvori imovine, tuđi izvori imovine…). Kao što se može uočiti iz Tablice 4, prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN,96/15) u Republici Hrvatskoj izvori imovine u bilanci razvrstavaju se prema načelu ročnosti, i to prema padajućoj ročnosti. **Načelo padajuće ročnosti** nalaže da se pozicije pasive iskažu u bilanci počevši od stavki koje dospijevaju u što dužem roku, počevši od stavki kapitala koje ostaju sve dok poslovni sustav djeluje, zatim slijede dugoročne obveze, zatim slijede kratkoročne obveze, sve do tekućih obveza koje treba odmah podmiriti (porezi, dobavljali, plaće itd. (Peršić, 2012).

Sljedeća tablica daje skraćeni prikaz Izvještaja o financijskom položaju kako ga propisuje Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, 96/15).

Tablica 4: Skraćeni prikaz Izvještaja o financijskom položaju (bilanca)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	AKTIVA
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
B	DUGOTRAJNA IMOVINA
I	Nematerijalna imovina
II	Materijalna imovina
III	Dugotrajna financijska imovina
IV	Potraživanja
V	Odgođena porezna imovina
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA
I	Zalihe
II	Potraživanja
III	Kratkotrajna financijska imovina
IV	Novac u banci i blagajni
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI
E	**UKUPNO – AKTIVA**
F	IZVANBILANČNI ZAPISI
	PASIVA
A	KAPITAL I REZERVE
I	Temeljni (upisani) kapital
II	Kapitalne rezerve
III	Rezerve iz dobiti
IV	Revalorizacijske rezerve
V	Rezerve fer vrijednosti
VI	Zadržana dobit ili preneseni gubitak
VII	Dobit ili gubitak poslovne godine
VIII	Manjinski (nekontrolirajući) interes
B	REZERVIRANJA
C	DUGOROČNE OBVEZE
D	KRATKOROČNE OBVEZE
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
F	**UKUPNO – PASIVA**
G	IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: Izrada autora na temelju Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (2015).

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji korisnicima istog pruža informacije o profitabilnosti poduzeća odnosno o učinkovitosti upotrebe resursa poduzeća. Sadrži prikaz svih prihoda i rashoda, te ostvarenog financijskog rezultata u određenom obračunskom razdoblju. Prema Zakonu o računovodstvu (NN, 78/15) svi se prihodi dijele na poslovne prihode te financijske prihode. Isto tako, ukupni rashodi dijele se na: poslovne rashode, te financijske rashode. Stoga, može se primijetiti da prema novoj verziji Zakona o računovodstvu nema više kategorija izvanrednih prihoda i rashoda, te je ova promjena stupila na snagu 1. siječnja 2016. godine.

U situaciji kada su prihodi veći od rashoda poduzeće ostvaruje pozitivan financijski rezultat ili dobit koja povećava vrijednost kapitala. Ako su rashodi veći od prihoda onda poduzeće ostvaruje negativan financijski rezultat ili gubitak. Sljedeća tablica daje skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka kako ga propisuje Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Tablica 5: Skraćeni prikaz Računa dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I	POSLOVNI PRIHODI
II	POSLOVNI RASHODI
III	FINANCIJSKI PRIHODI
IV	FINANCIJSKI RASHODI
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX	**UKUPNI PRIHODI**
X	**UKUPNI RASHODI**
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
XII	POREZ NA DOBIT
XIII	**DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA**
DODATAK RDG-u (poduzetnik koji sastavlja konsolidirane godišnje financijske izvještaje)	
XIV	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Izrada autora na temelju Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (2015).

2.2.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prezentira sve komponente dobiti ili gubitka, kao i komponente ostale sveobuhvatne dobiti (Gulin et al, 2015). Kako ističe Žager (2012) cilj ovog izvještaj je ukazati na dio dobiti koji je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja a ne rezultat svakodnevnih, uobičajenih, transakcija.

Poduzetnici koji primjenjuju MSFI-je, imaju pravo izbora između dvije inačice ovog izvještaja, i to:

a) kao jedan izvještaj – izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, te
b) kao dva izvještaja, (1) zaseban račun dobiti i gubitka i (2) izvještaj koji sadrži sastavne dijelove sveobuhvatne dobiti.

Skraćeni prikaz Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, onako kako ga propisuje Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, 96/15).

Tablica 6: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	(za obveznike primjene MSFI-a)
I	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
II	OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA
1.	Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja
2.	Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
3.	Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju
4.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova
5.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu
6.	Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom
7.	Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja
8.	Ostale nevlasničke promjene kapitala
III	POREZ NA OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT RAZDOBLJA
IV	NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK
V	**SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA**
	DODATAK Izvještaju (za poduzetnike koji sastavlja konsolidirane godišnje financijske izvještaje)
VI	SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Izrada autora na temelju Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (2015).

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku prikazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata u određenom razdoblju. Osnovna svrha ovog financijskog izvještaja jest da korisnicima računovodstvenih informacija osigura podatke o novčanim primicima i novčanim izdacima po osnovi poslovnih aktivnosti, te o svim investicijskim i financijskim aktivnostima poslovnog subjekta u toku određenog vremenskog razdoblja (Bartulović, 2013). Tako se izvješće o novčanom toku temelji na načelu blagajne, u odnosu na bilancu i račun dobiti i gubitka koji se temelje na načelu nastanka poslovnog događaja.

Svrha izvještaja o novčanim tokovima je (Gulin et al, 2015):

- procjena sposobnosti poduzeća da ostvari budući čisti novčani tok,
- da omogući ocjenu sposobnosti poduzeća da ispuni svoje obveze vjerovnicima, isplati dividende te da se ocijene potrebe poduzeća za vanjskim financiranjem,
- da se omogući ocjena uzroka zbog kojih se razlikuje neto dobit od čistog novčanog toka, te da se omogući povezivanje novčanih primitaka i novčanih izdataka, te
- da se omogući procjena učinaka novčanog toka te raznih nenovčanih investicijskih i financijskih aktivnosti tijekom razdoblja na financijski položaj poduzeća.

2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje

Izvještaj o promjenama kapitala, kako mu i sam naziv govori sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama, a glavna svrha izvješća je dati prikaz promjene neto vrijednosti tvrtke, tj. bogatstva dioničara (Vidučić, 2008).

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja (Narodne novine, 2015)

3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU POSLOVNOG SUBJEKTA BOSNIĆ D.O.O.

U ovom dijelu rada provest će se analiza godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Bosnić d.o.o. U tu svrhu provest će se horizotalna i vertikalna analiza, te analiza putem financijskih pokazatelja. Prije same analize prikazani su osnovni podaci o poduzeću Bosnić d.o.o.

3.1. Opći podaci o poduzeću Bosnić d.o.o.

Poduzeće Bosnić d.o.o. malo je poduzeće čija je primarna djelatnost održavanje i popravak motornih vozila, a osnovano je 2014. god. u Splitu, točnije u Žrnovnici (Rakite 27). Registrirane djelatnosti ovog poduzeća su: popravak i održavanje motornih vozila; iznajmljivanje motornih vozila; turističke usluge u nautičkom turizmu; turističke usluge u ostalim oblicima turističke ponude: seoskom, zdravstvenom, kulturnom, wellness, kongresnom, za mlade, pustolovnom, lovnom, športskom, golfturizmu, športskom ili rekreacijskom ribolovu na moru, ronilačkom turizmu, športskom ribolovu na slatkim vodama kao dodatna djelatnost u uzgoju morskih i slatkovodnih riba, rakova i školjaka i ostale turističke usluge; iznajmljivanje pribora i opreme za šport i rekreaciju, kao što su: sandoline, daske za jedrenje, bicikli na vodi, suncobrani, ležaljke i slturističke usluge koje uključuju športskorekreativne ili pustolovne aktivnosti; usluge upravljanja plovnim objektom turista i nautičara; djelatnost iznajmljivanja i posredovanja u iznajmljivanju plovila; pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane; pripremanje i usluživanje pića i napitakapružanje usluga smještaja; pripremanje hrane za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (u prijevoznom sredstvu, na priredbama i sl) i opskrba tom hranom (catering); djelatnosti javnoga prijevoza putnika i tereta u domaćem i međunarodnom cestovnom prometu; prijevoz za vlastite potrebe; popravak, obnavljanje opreme i strojeva, bojenje, čišćenje brodova; kupnja i prodaja robe; obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištuzastupanje inozemnih tvrtki; pružanje usluga informacijskog društva; promidžba (reklama i propaganda); istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja; djelatnost javnog informiranja; projektiranje i građenje građevina te stručni nadzor građenja; energetsko certificiranje, energetski pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi; poslovi upravljanja nekretninom i održavanje nekretnina; posredovanje u prometu nekretnina; poslovanje nekretninama; prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu; međunarodni linijski pomorski promet; povremeni prijevoz putnika u obalnom pomorskom prometu; čišćenje svih vrsta objekatara; računovodstveni poslovi.

3.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Bosnić d.o.o.

Horizontalna analiza podrazumijeva uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih pozicija iz financijskih izvještaja (Šlibar, 2010). Horizontalna analiza provodi se na način da se prethodna godina uzme kao bazna, pa se sve pozicije financijskih izvještaja u svakoj narednoj godini uspoređuju s pozicijama iz bazne godine. Drugi način provedbe horizontalne analize jest da se svaka pozicija iz financijskih izvještaja uspoređuje s istim pozicijama iz prethodne godine.

Za poduzeće Bosnić d.o.o. raspoloživi su samo financijski izvještaji za dvije godine, 2014., i 2015. godinu, budući da je poduzeće tek osnovano u 2014. godini. Stoga je horizontalna analiza napravljena na način da su glavne pozicije financijskih izvještaja iz 2015. godine uspoređivane s istim pozicijama iz 2014. godine. Pritom, promjena koja se dogodila promatrana je i u apsolutnim i u relativnim terminima. Sljedeća tablica prikazuje rezultate horizontalne analize bilance.

Tablica 7: Horizontalna analiza bilance poduzeća Bosnić d.o.o.

		2014.	2015.	(aps.)	(%)
Dugotrajna imovina		**23.000**	**157.400**	**134.400**	**584,35%**
II.	Materijalna imovina	23.000	157.400	134.400	584,35%
Kratkotrajna imovina		**103.400**	**359.100**	**255.700**	**247,29%**
I.	Zalihe	2.300	113.300	111.000	4826,09%
II.	Potraživanja	86.500	176.700	90.200	104,28%
IV.	Novac u banci i blagajni	14.500	69.200	54.700	377,24%
Kapital i rezerve		**22.600**	**69.600**	**47.000**	**207,96%**
I.	Temeljni (upisani) kapital	20.000	20.000	0	0,00%
VI.	Dobit ili gubitak poslovne godine	2.600	47.000	44.400	1707,69%
Dugoročne obveze		**1.600**	**247.300**	**245.700**	**15356,25%**
Kratkoročne obveze		**121.400**	**199.600**	**78.200**	**64,42%**

Izvor: Izrada autora na temelju Bilance poduzeća Bosnić d.o.o.

Iz Tablice 7 može se uočiti da su sve pozicije bilance zabilježile rast u 2015., u odnosu na 2014. godinu. *Dugotrajna imovina* narasla je za 584,35 posto, a *kratkotrajna imovina* za 247,29 posto. *Dobitak poslovne godine* u 2015., bio je 44.400 kuna veći nego u 2014. godini. Najveći rast zabilježile su *dugoročne obveze* koje su 2015. godini iznosile 247.300 kuna, što je za 245.700 više u odnosu na 2014. godinu, odnosno čak 15.356 posto više, promatrano u relativnim terminima.

Sljedeća tablica prikazuje rezultate horizontalne analize računa dobiti i gubitka. Iz Tablice 8 može se uočiti da su i sve pozicije računa dobiti i gubitka rasle u 2015., odnosu na 2014. godinu, izuzev *izvanrednih prihoda* koji su u 2014. bili 15.300 kuna, a kojih uopće nije bilo u

2015. godini. I *poslovni prihodi* i *poslovni rashodi* zabilježili su enorman rast u odnosu na prethodnu godinu, s tim da je lako uočljivo da je rast poslovnih prihoda bio veći od rasta poslovnih rashoda. Naime, poslovni prihodi u 2015., narasli su za 1238,34 posto u odnosu na 2014., godinu, dok su poslovni rashodi narasli za 1111,96 posto. Ukupni prihodi također su narasli za veći postotak u odnosu na ukupne rashode. Rezultat toga je pozitivan financijski rezultat koji je u 2015. godini bio za 58.700 kuna veći u odnosu na 2014. godinu, odnosno za 44.400 kada se gleda dobit nakon oporezivanja.

Tablica 8: Horizontalna analiza Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o.

		2014.	**2015.**	**(aps.)**	**(%)**
Poslovni prihodi		**163.000**	**2.181.500**	**2.018.500**	**1238,34%**
Poslovni rashodi		**174.800**	**2.118.500**	**1.943.700**	**1111,96%**
2.	materijalni troškovi	139.400	1.766.400	1.627.000	1167,14%
3.	troškovi osoblja	31.800	300.400	268.600	844,65%
4.	amortizacija	0	31.100	31.100	/
5.	ostali troškovi	3.600	20.200	16.600	461,11%
8.	ostali poslovni rashodi	0	400	400	/
Financijski rashodi		**0**	**800**	**800**	**/**
Izvanredni - ostali prihodi		**15.300**	**0**	**-15.300**	**-100,00%**
Ukupni prihodi		**178.300**	**2.181.500**	**2.003.200**	**1123,50%**
Ukupni rashodi		**174.800**	**2.119.300**	**1.944.500**	**1112,41%**
Dobit ili gubitak prije oporezivanja		**3.500**	**62.200**	**58.700**	**1677,14%**
Dobit ili gubitak razdoblja		**2.600**	**47.000**	**44.400**	**1707,69%**

Izvor: Izrada autora na temelju Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o.

3.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Bosnić d.o.o.

Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje elemenata financijskih izvještaja tijekom jedne godine (Vučemilović, 2015). Analiza se provodi na način da se u jednog godini gleda udiosvake pozicije u nekoj zbirnoj vrijednosti. Tako se kod bilance najčešće aktiva i pasiva izjednače sa 100, pa se onda ostale pozicije izračunavaju kao postotak od ukupne aktive ili pasive. Isto se radi i kod računa dobiti i gubitka tako da se primjerice ukupni prihodi i ukupni rashodi izjednače sa 100, pa se onda pojedine vrste prihoda odnosno rashoda izražavaju kao udjeli ukupnih prihoda odnosno rashoda.

Tablica 9 daje prikaz udjela glavnih pozicija bilance poduzeća Bosnić d.o.o. u ukupnoj aktivi odnosno pasivi. Što se tiče aktive, iz Tablice 9 uočljivo je da u obje godine promatranog razdoblja dominira *kratkotrajna imovina* s udjelom od 71,02 posto u ukupnoj aktivi u 2014., odnosno s nešto manjim udjelom od 69,53 posto u 2015. godini. Također je uočljivo da se najveći dio tog udjela u obje godine može pripisati *potraživanjima*, i to *prvenstveno potraživanjima od kupaca*. Pritom, zanimljivo je uočiti da su potraživanja od kupaca znatno smanjila svoj udio u ukupnoj aktivi (s 59,41 na 32,95 posto), dok se udio *zaliha* povećao (1,58 na 21,94 posto) u 2015., u odnosu na 2014.godinu. *Dugotrajna imovina* imala je skoro dvostruko veći udio u aktivi u 2015. godini (30,47%) u odnosu na 2014. godinu (15,80%).

Što se tiče pasive bilance može se uočiti da su u prvoj godini *kratkoročne obveze* imale dominantan udio u ukupnoj pasivi od čak 83,38%, te da je glavnina tog udjela otpala na obveze prema dobavljačima. U drugoj godini dominantan udio u pasivi imaju dugoročne obveze (47,88 posto), dok je udio kratkoročnih obveza bio dva puta manji u odnosu na 2014. godinu.

Tablica 9: Vertikalna analiza bilance poduzeća Bosnić d.o.o., u postocima

			2014.	2015.
Dugotrajna imovina			**15,80**	**30,47**
	MATERIJALNA IMOVINA		15,80	30,47
		Postrojenja i oprema	15,80	30,47
Kratkotrajna imovina			**71,02**	**69,53**
	ZALIHE		1,58	21,94
		Trgovačka roba	1,58	21,94
	POTRAŽIVANJA		59,41	34,21
		Potraživanja od kupaca	59,41	32,95
		Potraživanja od države i drugih institucija	0,00	0,33
		Ostala potraživanja	0,00	0,93
	KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		0,00	0,00
	NOVAC U BANCI I BLAGAJNI		9,96	13,40
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi			**13,19**	**0,00**
UKUPNO – AKTIVA			**100,00**	**100,00**
Kapital i rezerve			**15,52**	**13,48**
	temeljni (upisani) kapital		13,74	3,87
	zadržana dobit ili preneseni gubitak		0,00	0,50
	dobit ili gubitak poslovne godine		1,79	9,10
Dugoročne obveze			**1,10**	**47,88**
	obveze za zajmove, depozite i slično		1,10	47,88
Kratkoročne obveze			**83,38**	**38,64**
	obveze za predujmove		0,00	1,63
	obveze prema dobavljačima		67,86	22,48
	obveze prema zaposlenicima		9,00	3,72
	obveze za poreze, doprinose i slična davanja		4,46	9,33
	ostale kratkoročne obveze		2,06	1,51
UKUPNO – PASIVA			**100,00**	**100,00**

Izvor: Izrada autora na temelju Bilance poduzeća Bosnić d.o.o.

Tablica 10 daje prikaz udjela glavnih pozicija računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o. u ukupnim prihodima odnosno ukupnim rashodima. Što se tiče udjela u ukupnim prihodima, može se uočiti da dominantni udio u ukupnim prihodima imaju *poslovni prihodi* čiji udio u

ukupnim prihodima u 2014. godini iznosi 91,42 posto, dok u 2015. godini svi prihodi ovog poduzeća otpadaju opravo na poslovne prihode. U 2014. godini izvanredni prihodi sudjelovali su u ukupnim prihodima s 8,58 posto, dok istih nije bilo u 2015. godini.

Kada su u pitanju udjeli u ukupnim rashodima, iz Tablice 10 može se uočiti da u obje godine skoro svi rashodi otpadaju na *poslovne rashode*, te da glavnina istih otpada na materijalne troškove koji su zabilježili udio od 79,75 % u ukupnim rashodima u 2014., odnosno 83,35 % u 2015. godini.

Tablica 10: Vertikalna analiza Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o., u postocima

	2014.	2015.
Poslovni prihodi	91,42	100,00
Prihodi od prodaje	91,42	100,00
Financijski prihodi	0,00	0,00
Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	0,00	0,00
Izvanredni - ostali prihodi	8,58	0,00
UKUPNI PRIHODI	**100,00**	**100,00**
Poslovni rashodi	100,00	99,96
Materijalni troškovi	79,75	83,35
trošak sirovina i materijala	27,75	9,43
troškovi prodane robe	2,35	45,07
ostali vanjski troškovi	49,66	28,85
Troškovi osoblja	18,19	14,17
neto plaće i nadnice	12,24	9,05
troškovi poreza i doprinosa iz plaća	3,26	3,26
Amortizacija	0,00	1,47
Ostali troškovi	2,06	0,95
Ostali poslovni rashodi	0,00	0,02
Financijski rashodi	0,00	0,04
Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	0,00	0,00
Izvanredni - ostali rashodi	0,00	0,00
UKUPNI RASHODI	**100,00**	**100,00**

Izvor: Izrada autora na temelju Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o.

3.4. Analiza putem pokazatelja

Analiza putem pokazatelja jedna je od najčešće korištenih analiza financijskih izvještaja. Kako navodi Vidučić (2008) ova vrsta analize povezivanjem stavki iz jednog i/ili dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, pokazuje povezanost između računa u financijskim izvještajima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja tvrtke.

Odabir željenog pokazatelja ovisi prije svega o korisniku. Tako su, kako ističu Bolfek et al. (2012), dugoročni investitori zainteresirani za efikasnost poslovanja, banke za koeficijent likvidnosti, dok s druge strane menadžment poduzeća prati sve aspekte financijske analize jer mora voditi brigu o cjelokupnom poslovanju.

Postoje brojni pokazatelji koji se obično svrstavaju u skupine ovisno o tome koji se segment poslovanja analizira. Žager et al. (2008) navode šest temeljnih grupa financijskih pokazatelja:

1. Pokazatelji likvidnosti (eng. liquidity ratios)
2. Pokazatelji zaduženosti (eng. leverage ratios)
3. Pokazatelji aktivnosti (activity ratios)
4. Pokazatelji ekonomičnosti
5. Pokazatelji profitabilnosti (eng. profitability ratios)
6. Pokazatelji investiranja (eng. investment ratios)

U nastavku rada izračunati su temeljni pokazatelji unutar svake od navedenih skupina, osim pokazatelja investiranja, za poslovni subjekt Bosnić d.o.o.[4]

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti koriste se za procjenu sposobnosti tvrtke da udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom (Vidučić, 2008). Pokazatelje likvidnosti koji se izračunati za ovog poslovnog subjekta, pozicije iz bilance koje su potrebne za njihov izračun, kao i poželjne vrijednosti ovih pokazatelja prikazuje Tablica 11.

[4] Pokazatelji u ovom dijelu, te horizontalna i vertikalna analiza u narednim dijelovima, izračunati su na temelju financijskih izvještaja poslovnog subjekta Bosnić d.o.o. čije se skraćene verzije nalaze u prilozima 1 i 2.

Tablica 11: Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelj	Brojnik	Nazivnik	Poželjna vrijednost
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze	>1 (ili čak 2)
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Kratkotrajna imovina – zalihe	Kratkoročne obveze	≥1
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze	≥ 0,10
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze	< 1

Izvor: Izrada autora na temelju Žager et al. (2008), Vidučić (2008), i Bolfek et al. (2012).

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja odnos između tekuće aktive i tekuće pasive, te ako je taj odnos veći od 1 može se očekivati da će se tekuće obveze podmiriti na vrijeme (Bolfek et al., 2012). **Koeficijent ubrzane likvidnosti** predstavlja odnos između tekuće aktive umanjenje za zalihe i tekuće pasive, a pokazuje sposobnost poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama korištenjem najlikvidnije imovine – novca i potraživanja. **Koeficijent trenutne likvidnosti** pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze likvidnom imovinom odnosno novcem s kojim u datom momentu raspolaže na računu. Dok je za prethodna tri pokazatelja poželjno da budu što veći, za **koeficijent financijske stabilnosti** karakteristično je da je poslovanje poduzeća bolje ako je isti niži od 1. Kako ističe Bolfek et al. (2012) u tom slučaju dolazi do toga da se sve više kratkoročnih obveza pokriva iz glavnice ili iz dugoročnih kredita, što je pozitivna tendencija. Sljedeća tablica prikazuje izračune navedenih pokazatelja za poslovni subjekt Bosnić d.o.o.

Tablica 12: Pokazatelji likvidnosti za Bosnić d.o.o.

			2014.	2015.
1.	Dugotrajna imovina		23.000	157.400
2.	Kratkotrajna imovina		103.400	359.100
3.	Zalihe		2.300	113.300
4.	Kratkotrajna imovina – Zalihe (2 - 3)		101.100	245.800
5.	Novac		14.500	69.200
6.	Kratkoročne obveze		121.400	199.600
7.	Kapital		22.600	69.600
8.	Dugoročne obveze		1.600	247.300
9.	Kapital + Dugoročne obveze (7 + 8)		24.200	316.900
Koeficijent tekuće likvidnosti		**(2 / 6)**	**0,85**	**1,80**
Koeficijent ubrzane likvidnosti		**(4 / 6)**	**0,83**	**1,23**
Koeficijent trenutne likvidnosti		**(5 / 6)**	**0,12**	**0,34**
Koeficijent financijske stabilnosti		**(1 / 9)**	**0,95**	**0,50**

Izvor: Izračuna autora na temelju Bilance poslovnog subjekta Bosnić d.o.o.

Iz tablice 12 može se uočiti da je većina pokazatelja likvidnosti puno bolja u 2015. godini. *Koeficijent tekuće likvidnosti* u 2014. godini bio je ispod poželjne vrijednosti što je značilo potencijalni problem u podmirivanju kratkoročnih obveza kratkotrajnom imovinom. U 2015. godini vrijednost ovog pokazatelja se i više nego udvostručila, ukazujući na relativno dobru likvidnost promatranog poslovnog subjekta. Slično kretanje zabilježeno je i kod *koeficijenta ubrzane likvidnosti* čija je vrijednost bila nezadovoljavajuća u 2014., a zadovoljavajuća u 2015. godini. *Koeficijent trenutne likvidnosti* ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje kratkoročnih obveza. Naime, vrijednost ovog pokazatelja zadovoljavajuća je u obje godine poslovanja, s tim da je vrijednost viša, a tim i bolja, u drugoj promatranoj godini. Konačno, *koeficijent financijske stabilnosti*, nalazi se ispod 1 u obje promatrane godine, s tim da je njegova vrijednost značajno niža, a tim i bolja u 2015., u odnosu na 2014. godinu. Smanjenje ovog pokazatelja je pozitivna tendencija jer to znači da se sve veći dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora što pozitivno utječe na financijsku stabilnost promatranog poduzeća.

3.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika tvrtke. Kako navodi Vidučić (2008) potrebno je razlikovati dvije vrste pokazatelja zaduženosti. Prvi su pokazatelji na temelju stavljanja u omjer računa bilance radi utvrđivanja razmjera u kojem se imovina financirala posuđenim sredstvima. Drugi su pokazatelji na temelju računa dobiti i gubitka radi utvrđivanja koliko su puta fiksne naknade pokrivene dobitkom. Pokazatelje zaduženosti koji se izračunati za ovog poslovnog subjekta, pozicije iz bilance i računa dobiti i gubitka koje su potrebne za njihov izračun, kao i poželjne vrijednosti ovih pokazatelja prikazuje Tablica 13.

Tablica 13: Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelj	Brojnik	Nazivnik	Poželjna vrijednost
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina	≤ 0,50
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina	≥ 0,50
Pokazatelj pokrića kamata	EBIT	Trošak kamata	što veća
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina	> 0,5
Stupanj pokrića II	Glavnica + Dugoročne obveze	Dugotrajna imovina	> 1

Izvor: Izrada autora na temelju Žager et al. (2008), Vidučić (2008) i Bolfek et al. (2012).

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koliki je postotak imovine nabavljen zaduživanjem (Vujević, 2005). Viši pokazatelj znači da je tvrtka rizičnija, da mora plaćati veće troškove kamata (Vidučić, 2008). **Koeficijent vlastitog financiranja**, kao što mu i samo ime kaže, pokazuje koliko imovine poduzeće financira iz vlastitih izvora. Vrijednost ovog pokazatelja s prethodnim trebala bi davati 1. **Pokazatelj pokrića kamata** pokazuje razmjer u kojem poslovni dobitak može pasti, a da se ne dovede u pitanje plaćanje kamata (Vidučić, 2008). **Stupanj pokrića I** prikazuje stupanj financiranja dugoročne imovine iz dugoročnih izvora. Poželjnim se smatra da je dugoročna imovina u potpunosti financirana iz dugoročnih izvora (pokazatelj = 1) (Drljača, 2010). Pošto je to rijetko slučaj tolerira je i vrijednost pokazatelja veća od 0,5. Vrijednost **stupnja pokrića II** uvijek mora biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine. Sljedeća tablica prikazuje izračune navedenih pokazatelja za poslovni subjekt Bosnić d.o.o.

Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti za Bosnić d.o.o.

			2014.	**2015.**
1.	Dugotrajna imovina		23.000	157.400
2.	Ukupna imovina		145.600	516.500
3.	Glavnica		22.600	69.600
4.	Dugoročne obveze		1.600	247.300
5.	Kratkoročne obveze		121.400	199.600
6.	Ukupne obveze (4 + 5)		123.000	446.900
7.	Glavnica + Dugoročne obveze (3 + 4)		24.200	316.900
8.	EBIT		3.500	62.900
9.	Trošak kamata		0	800
Koeficijent zaduženosti		**(6 / 2)**	**0,84**	**0,87**
Koeficijent vlastitog financiranja		**(3 / 2)**	**0,15**	**0,13**
Pokazatelj pokrića kamata		**(8 / 9)**	**/**	**78,63**
Stupanj pokrića I		**(3 / 1)**	**0,98**	**0,44**
Stupanj pokrića II		**(7 / 1)**	**1,05**	**2,01**

Izvor: Izračun autora na temelju Bilance te Računa dobiti i gubitka poslovnog subjekta Bosnić d.o.o.

Koeficijent zaduženosti za poslovni subjekt Bosnić d.o.o. u obje godine prelazi poželjne vrijednosti, te je na jako visokim, zabrinjavajućim, razinama. Naime u 2014. godini ovaj pokazatelj je iznosio 0,84 što znači da je ovaj subjekt 84 % imovine financirao iz tuđih izvora. Njegova vrijednost još je veća u 2015. godini, što ukazuje na mogućnost zapadanja u financijske neprilike. *Koeficijent vlastitog financiranja* u obje godine poslovanja nalazi se

ispod poželjnih vrijednosti. Naime u 2014. godini ovaj pokazatelj iznosio je 0,15 što znači je ovaj poslovni subjekt financirao samo 15% imovine iz vlastitih izvora. Pokazatelj je još niži, a time i gori, u 2015. godini. *Pokazatelj pokrića kamata* nije bilo moguće izračunati za 2014. godinu, budući da nije bilo evidentiranih troškova kamata u istoj godini. U 2015. godini vrijednost ovog pokazatelja je i više nego na zadovoljavajućoj razini. Naime, u 2015. godini ovaj pokazatelj iznosio je 78,63 što znači da je trošak kamata pokriven 78,63 puta. *Stupanj pokrića I* ima zadovoljavajuću vrijednost u prvoj promatranoj godini. Naime, vrijednost je bila 0,98 što je skoro pa optimalna vrijednost jer je dugoročna imovina skoro u potpunosti financirana iz dugoročnih izvora. U drugoj godini vidljivo je značajno pogoršanje pokazatelja, te je njegova vrijednost ispo 0,5. *Stupanj pokrića II* ima poželjne vrijednosti u obje godine poslovanja, s tim da je vrijednost značajno bolja u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu. Vrijednost stupnja pokrića II u obje promatrane godine veća je od 1, što znači da je dio dugoročnih izvora iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.

3.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti, nazivaju se još pokazateljima menadžmenta imovine i/ili koeficijentima obrtaja, a koriste se za ocjenu efikasnosti kojom se upravlja imovinom tvrtke za generiranje date razine prodaje, tj. ocjenu njene poslovne efikasnosti (Vidučić, 2008). Ovi pokazatelji ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu (Žager et al., 2008). Pokazatelje aktivnosti koji se izračunati za promatranog poslovnog subjekta, pozicije iz bilance i računa dobiti i gubitka koje su potrebne za njihov izračun, kao i poželjne vrijednosti ovih pokazatelja prikazuje Tablica 15.

Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelj	Brojnik	Nazivnik	Poželjna vrijednost
Koeficijent obrta ukupne imovine	Prihod od prodaje	Ukupna imovina	Što veća
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Prihod od prodaje	Kratkotrajna imovina	Što veća
Koeficijent obrta potraživanja	Prihod od prodaje	Potraživanja	Što veća
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Pokazatelj obrta potraživanja	Što manja

Izvor: Izrada autora na temelju Žager et al. (2008), Vidučić (2008) i Bolfek et al. (2012).

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda (Bolfek et al., 2012), pa je u skladu s tim poželjna što veća

vrijednost ovog pokazatelja. **Koeficijent obrta kratkotrajne imovine** sličan je pokazatelj, samo što se ovdje u odnos stavlja prihod od prodaje i kratkotrajna imovina. **Koeficijent obrta potraživanja** pokazuje koliko novčanih jedinica prodaje se može ostvariti s jednom kunom uloženom u potraživanja (Vidučić, 2008). Naravno, i ovdje je poželjna što veća vrijednost pokazatelja. **Konačno, trajanje naplate potraživanja u danima** koristi se za procjenu broja dana koji poduzeće mora čekati prije nego dobije gotovinu od prodaje na kredit (Vidučić, 2008). Poželjna je što manja vrijednost ovog pokazatelja. Sljedeća tablica prikazuje izračune navedenih pokazatelja za poslovni subjekt Bosnić d.o.o.

Tablica 16: Pokazatelji aktivnosti za Bosnić d.o.o.

			2014.	**2015.**
1.	Kratkotrajna imovina		103.400	359.100
2.	Potraživanja		86.500	176.700
3.	Ukupna imovina		145.600	516.500
4.	Prihodi od prodaje		163.000	2.181.500
5.	Broj dana u godini		365	365
Koeficijent obrta ukupne imovine		**(4 / 3)**	**1,12**	**4,22**
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine		**(4 / 1)**	**1,58**	**6,07**
Koeficijent obrta potraživanja		**(4 / 2)**	**1,88**	**12,35**
Trajanje naplate potraživanja u danima		**(5 / kop)**	**194,15**	**29,55**

Izvor: Izračun autora na temelju Bilance i Računa dobiti i gubitka poslovnog subjekta Bosnić d.o.o.

Iz tablice 16 vidljivo je da se *koeficijent obrta ukupne imovine* kod poslovnog subjekta Bosnić d.o.o. povećava, što upućuje na smanjenje prosječnog trajanja obrta i implicira dobru efikasnost subjekta u korištenju imovine u stvaranju rezultata. Naime, vrijednost pokazatelja upućuje da promatrani subjekt na jednu kunu uložene imovine ostvaruje 1,12 kuna prihoda od prodaje u 2014., odnosno čak 4,22 kune prihoda od prodaje u 2015. godini. *Koeficijent obrta kratkotrajne imovine* također se povećava, te je na još većim vrijednostima u odnosu na prethodni koeficijent. Vrijednost ovog koeficijenta u 2015. godini utrostručila se u odnosu na 2014. godinu te je iznosila 6,07. To znači da je poduzeće u 2015. godini na jednu kunu uložene kratkotrajne imovine ostvario čak 6,07 kuna prodaje. *Koeficijent obrta potraživanja* kod poduzeća Bosnić d.o.o. zabilježio je impresivan rast u 2015., u odnosu na 2014. godinu. Naime, vrijednost ovog pokazatelja u 2015. godini iznosila je 12,35 što znači da je jedna kuna uložena u potraživanja generirala čak 12,34 kune prihoda od prodaje. *Trajanje naplate potraživanja u danima* kraće je čak za 164 dana u 2015., u odnosu na 2014. godinu. U 2014.

godini bila su u prosjeku potrebna čak 194 dana kako bi poslovni subjekt naplatio svoja potraživanja.

3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti računaju se na temelju računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda, te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda (Šarlija, 2009). Za pokazatelje ekonomičnosti vrijedi da je bolja što veća vrijednost istih, jer to implicira i više prihoda po jedinici rashoda. Pokazatelje ekonomičnosti koji su izračunati za poslovni subjekt Bosnić d.o.o, te pozicije računa dobiti i gubitka potrebne za njihov izračun zajedno s poželjnim vrijednostima prikazuje Tablica 17.

Tablica 17: Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelj	Brojnik	Nazivnik	Poželjna vrijednost
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	> 1
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	Prihod od poslovne aktivnosti	Rashod od poslovne aktivnosti	> 1

Izvor: Izrada autora na temelju Žager et al. (2008) i Bolfek et al. (2012).

Sljedeća tablica prikazuje izračune navedenih pokazatelja za poslovni subjekt Bosnić d.o.o.

Tablica 18: Pokazatelji ekonomičnosti za Bosnić d.o.o.

		2014.	2015.
1.	Prihod od poslovne aktivnosti	163.000	2.181.500
2.	Financijski prihod	0	0
3.	Rashod od poslovne aktivnosti	174.800	2.118.500
4.	Financijski rashod	0	800
5.	Ukupni prihodi	178.300	2.181.500
6.	Ukupni rashodi	174.800	2.119.300
Ekonomičnost ukupnog poslovanja		**1,02**	**1,03**
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti		**0,93**	**1,03**

Izvor: Izračun autora na temelju Računa dobiti i gubitka poslovnog subjekta Bosnić d.o.o.

Iz tablice 18 može se uočiti da je pokazatelj *ekonomičnosti ukupnog poslovanja* veći od jedan u obje godine promatranog razdoblja, te da ima tendenciju blagog rasta. Naime, U 2015. godini ovaj pokazatelj je bio malo veći u odnosu na 2014. godinu, te je iznosio 1,03. To znači da je u 2015. godini društvo ostvario 1,03 kune prihoda po jednoj kuni rashoda. Što se pak tiče pokazatelja *ekonomičnosti poslovnih aktivnosti*, uočljivo je da je vrijednost istoga bila ispod 1 u 2014. godini ukazujući na činjenicu da je istoj godini poduzeće imalo veće rashode

od poslovnih aktivnosti nego što su biti prihodi od istih. U 2015. godini vrijednost ovog pokazatelja je porasla.

3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti poslovanja poduzeća jedna je od najvažnijih dijelova financijske analize. Kako navodi Šarlija (2009) pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Pokazatelje profitabilnosti koji su izračunati za promatrani poslovni subjekt, pozicije bilance i računa dobiti i gubitka potrebne za njihov izračun, te poželjne vrijednosti istih prikazuje Tablica 19.

Tablica 19: Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelj	Brojnik	Nazivnik	Poželjna vrijednost
Stopa povrata imovine (ROA)	Neto dobit	Ukupna imovina	Što veća
Stopa povrata kapitala (ROE)	Neto dobit	Glavnica	Što veća

Izvor: Izrada autora na temelju Šarlija (2009).

Neto profitna marža pokazuje kako menadžment kontrolira troškove, rashode i prihode, pa se koristi kao pokazatelj efikasnosti menadžmenta (Vidučić, 2008). Neto profitna marža prikazuje postotak neto profita u prihodu koji ostaje na raspolaganju poduzeću.

Tablica 20: Pokazatelji profitabilnosti za Bosnić d.o.o.

		2014.	2015.
1.	Ukupna imovina	145.600	516.500
2.	Glavnica	22.600	69.600
3.	Neto dobit	2.600	47.000
Stopa povrata imovine (ROA)		**0,02**	**0,09**
Stopa povrata kapitala (ROE)		**0,12**	**0,68**

Izvor: Izračun autora na temelju podataka iz Bilance i Računa dobiti i gubitka poslovnog subjekta Bosnić d.o.o.

Iz Tablice 20 može se uočiti da oba pokazatelja profitabilnosti imaju tendenciju rasta, ali su u obje godine na prilično niskim razinama. Pokazatelj ROA u 2015. godini iznosio je 0,09 što znači da poduzeće iz jedne kune imovine generira 0,09 kuna dobiti. Slično tome, pokazatelj ROE u 2015. godini iznosio je 0,68 što znači da poduzeće na jednu kunu vlastitog kapitala ostvaruje 0,68 kuna dobiti.

4. ZAKLJUČAK

Financijska izvješća vrijedan su alat za analizu poslovanja bilo kojeg društva, a od informacija koje proizlaze iz takve analize korist imaju i interni i eksterni korisnici. Internim korisnicima poglavito menadžmentu, odnosno upravi poduzeća informacije koje proizlaze iz financijskih izvještaja omogućavaju lakše uočavanje problematičnih područja poslovanja, a onda i pravodobno reagiranje na iste. Eksternim korisnicima također olakšavaju donošenje poslovnih odluka vezanih za poslovni subjekt čiji se financijski izvještaji analiziraju.

U ovom radu provedena je analiza temeljnih financijskih izvještaja novoosnovanog poduzeća Bosnić d.o.o. Poduzeće je tek osnovano u 2014. godini, pa na raspolaganju nije bio dovoljan vremenski period da bi analiza bila još kvalitetnija. Horizontalna analiza je pokazala da su sve bilančne pozicije, kao i pozicije računa dobiti i gubitka zabilježile rast u 2015., u odnosu na 2014. godinu. Poslovni prihodi, ali i poslovni rashodi zabilježili su impresivan rast.

Vertikalna analiza je pokazala da su kratkoročne obveze čiji je udio u 2015. godini u ukupnoj pasivi iznosio čak 83,38 posto, dobrim dijelom zamijenjene dugoročnim obvezama što je olakšanje za poduzeće koje je novoosnovano.

Što se tiče financijskih pokazatelja, provedenom analizom došlo se do rezultata da su se svi pokazatelji likvidnosti popravili u 2015. u odnosnu na 2014. godinu. Najveće poboljšanje zabilježio je koficijent financijske stabilnosti čije smanjenje predstavlja pozitivnu tendenciju jer to znači da se sve veći dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora što pozitivno utječe na financijsku stabilnost promatranog poduzeća.

Pokazatelji zaduženosti uglavnom su bili loši u obje godine poslovanja, s primjetnim pogoršanjem u 2015. godini. Navedeno naročito vrijedi za koeficijent zaduženosti, i koeficijent vlastitog financiranja koji se nalaze na zabrinjavajućim razinama. Pokazatelj pokrića kamata kojeg nije bilo moguće izračunati za 2014. godinu, u 2015. godini je bio i više nego na zadovoljavajućoj razini. *Stupanj pokrića I* ima zadovoljavajuću vrijednost u prvoj promatranoj godini, dok je u drugoj godini vidljivo je značajno pogoršanje pokazatelja. *Stupanj pokrića II* ima poželjne vrijednosti u obje godine poslovanja, s tim da je vrijednost značajno bolja u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu.

Pokazatelji aktivnosti su uglavnom na zadovoljavajućoj razini, osim prosječnog trajanja naplate potraživanja iz kojeg je razvidno da poduzeće mora čekati velik broj dana da bi naplatio svoja potraživanja. Ipak, zabilježeno je znatno poboljšanje u ovog pokazatelja. Najbolji pokazatelj aktivnosti je koeficijent obrta *potraživanja* koji je u 2015. godini iznosio 12,35 što znači da je jedna kuna uložena u potraživanja generirala čak 12,34 kune prihoda od prodaje.

Pokazatelji ekonomičnosti su na rubnim vrijednostima odnosno malo su veći od 1 što znači da su prihodi tek malo veći od rashoda. Konačno, pokazatelji profitabilnosti nisu na zavidnoj razini, a razlog tome je vjerojatno činjenica da je riječ o novoosnovanom poduzeću koje još nije uhodano.

LITERATURA

1. Bartulović, M., (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja – nastavni materijali iz kolegija Financijska analiza, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split. Dostupno na: https://moodle.oss.unist.hr/mod/resource/view.php?id=20378.

2. Bolfek, B., Stanić, M., i Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analizaposlovanja tvrtke, *Ekonomski Vjesnik/Econviews: Review of contemporary business, entrepreneurship and economic issues*, *25*(1), 146-167.

3. Crnković, L., i Mijoč, I., (2008): Regulativa financijskog izvještavanja velikih trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, 43. simpozij: Financije i računovodstvo u funkciji jačanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

4. Drljača, M., (2010): Poslovna uspješnost kao odraz kvalitete sustava upravljanja – mogući okvir financijske analize, Zbornik sažetaka 10. Hrvatske konferencije o kvaliteti i 1. znanstvenog skupa Kvaliteta – naslijeđe za budućnost, Hrvatsko društvo za kvalitetu, Zagre, Šibenik. Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/519835.Poslovna_uspjenost_kao_odraz_kvalitete_sustava_upravljanja.pdf

5. Gulin, D., Bakran, D., i Milčić, I. (2015). Određene pripremne radnje prije sastavljanja financijskih izvještaja. *Računovodstvo i financije*. Br. 12. Zagreb.

6. Narodne novine, (2015): Odluka o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86/15.

7. Narodne novine, (2015): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 96/15.

8. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15.

9. Peršić, M., (2012): Bilanca i bilančne promjene, e-nastavni materijal,Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija. Dostupno na: http://lumens.fthm.hr/edata/2011/c0651251-792e-4ade-aa1d-098c7da4b111.pdf

10. Pervan, I., (2004): Usklađenost okvira financijskog izvještavanja u Hrvatskoj, Bugarskoj i Rumunjskoj sa zahtjevima Europske Unije, Financijska teorija i praksa, 28 (4), str. 469-485.

11. Ramljak, B., (2009): Stanje i perspektive razvoja financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća u Hrvatskoj, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, 6-11. Dostupno

na:
https://bib.irb.hr/datoteka/457116.B._Ramljak_Financijsko_izvjestavanje_za_SME.doc.

12. Sačer, I.M., (2016), Temeljni financijski izvještaji, nastavni materijali, Ekonomski fakultet Zagreb. Dostupno na: http://web.efzg.hr/dok/RAC/imamic/2bilanca.pdf.

13. Šarlija, N., (2009), „Financijska analiza“, predavanja za kolegij Analiza poslovanja poduzeća, Ekonomski fakultet Zagreb. Dostupno na: http://web.efzg.hr/dok/RAC/vvasicek//RA%C4%8CUNOVODSTVENI%20KONCEPTI%20%20NA%C4%8CELA%20I%20STANDARDI,%20ZOR%202016.pdf
https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf

14. Šlibar, D., (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol.5.

15. Vašiček, V., (2015): Računovodstveni koncepti, načela i standardi –Zakon o računovodstvu, nastavni materijali, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb. Dostupno na:
http://web.efzg.hr/dok/RAC/vvasicek//RA%C4%8CUNOVODSTVENI%20KONCEPTI%20%20NA%C4%8CELA%20I%20STANDARDI,%20ZOR%202016.pdf

16. Vidučić, Lj. (2008): Financijski menadžment, VI. izdanje, RriF – plus, Zagreb.

17. Vučemilović, V., (2015), „Financijska analiza – financijski pokazatelji“, Fakultet menažmenta u turizmu i informatici u Virovitici. Dostupno na:
http://www.vsmti.hr/en/courses/course-materials/doc.../2928-5financijska-analiza.html

18. Vujević, I. (2005): Financijska analiza u teoriji i praksi, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split.

19. Vukoja, B. (2014): Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, *Sarajevo. str*,*1*, 18.

20. Žager, K., Sačer, I. M., Sever, S., & Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.

POPIS SLIKA I TABLICA

SLIKE

Slika 1: Faze redizajniranja Zakona o Računovodstvu u Republici Hrvatskoj 4
Slika 2: Korisnici financijskih izvještaja 10

TABLICE

Tablica 1: Razvrstavanje poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu 5
Tablica 2: Opća načela financijskog izvještavanja 7
Tablica 3: Popis hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI) 8
Tablica 4: Skraćeni prikaz Izvještaja o financijskom položaju (bilanca) 12
Tablica 5: Skraćeni prikaz Računa dobiti i gubitka 13
Tablica 6: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 14
Tablica 7: Horizontalna analiza bilance poduzeća Bosnić d.o.o. 17
Tablica 8: Horizontalna analiza Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o. 18
Tablica 9: Vertikalna analiza bilance poduzeća Bosnić d.o.o., u postocima 20
Tablica 10: Vertikalna analiza Računa dobiti i gubitka poduzeća Bosnić d.o.o., u postocima 21
Tablica 11: Pokazatelji likvidnosti 23
Tablica 12: Pokazatelji likvidnosti za Bosnić d.o.o. 23
Tablica 13: Pokazatelji zaduženosti 24
Tablica 14: Pokazatelji zaduženosti za Bosnić d.o.o. 25
Tablica 15: Pokazatelji aktivnosti 26
Tablica 16: Pokazatelji aktivnosti za Bosnić d.o.o. 27
Tablica 17: Pokazatelji ekonomičnosti 28
Tablica 18: Pokazatelji ekonomičnosti za Bosnić d.o.o. 28
Tablica 19: Pokazatelji profitabilnosti 29
Tablica 20: Pokazatelji profitabilnosti za Bosnić d.o.o. 29

PRILOZI

Prilog 1: Bilanca poslovnog subjekta Bosnić d.o.o. za 2014. i 2015. godinu (u kn)

AKTIVA				2014.	2015.
A)	**POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL**			**0**	**0**
B)	**DUGOTRAJNA IMOVINA**			**23.000**	**157.400**
	I.	NEMATERIJALNA IMOVINA		0	0
	II.	MATERIJALNA IMOVINA		23.000	157.400
		3.	Postrojenja i oprema	23.000	157.400
	III.	DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		0	0
	IV.	POTRAŽIVANJA		0	0
	V.	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA		0	0
C)	**KRATKOTRAJNA IMOVINA**			**103.400**	**359.100**
	I.	ZALIHE		2.300	113.300
		4.	Trgovačka roba	2.300	113.300
	II.	POTRAŽIVANJA		86.500	176.700
		2.	Potraživanja od kupaca	86.500	170.200
		3.	Potraživanja od države i drugih institucija	0	1.700
		4.	Ostala potraživanja	0	4.800
	III.	KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		0	0
	IV.	NOVAC U BANCI I BLAGAJNI		14.500	69.200
D)	**PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI**			**19.200**	**0**
E)	**UKUPNO – AKTIVA**			**145.600**	**516.500**
F)	**IZVANBILANČNI ZAPISI**			**0**	**0**
PASIVA					
A)	**KAPITAL I REZERVE**			**22.600**	**69.600**
	I.	TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		20.000	20.000
	II.	KAPITALNE REZERVE		0	0
	III.	REZERVE IZ DOBITI		0	0
	IV.	REVALORIZACIJSKE REZERVE		0	0
	V.	ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK		0	2.600
		1.	Zadržana dobit	0	2.600
	VI.	DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		2.600	47.000
		1.	Dobit poslovne godine	2.600	47.000
	VII.	MANJINSKI INTERES		0	0
B)	**REZERVIRANJA**			**0**	**0**
C)	**DUGOROČNE OBVEZE**			**1.600**	**247.300**
		2.	Obveze za zajmove, depozite i slično	1.600	247.300
D)	**KRATKOROČNE OBVEZE**			**121.400**	**199.600**
		1.	Obveze za predujmove	0	8.400
		5.	Obveze prema dobavljačima	98.800	116.100
		8.	Obveze prema zaposlenicima	13.100	19.200
		9.	Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	6.500	48.200
		12.	Ostale kratkoročne obveze	3.000	7.800
E)	**ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA**			**0**	**0**
F)	**UKUPNO – PASIVA**			**145.600**	**516.500**
G)	**IZVANBILANČNI ZAPISI**			**0**	**0**
DODATAK BILANCI					
1.	PRIPISANO IMATELJIMA KAPITALA MATICE			0	0
2.	PRIPISANO MANJINSKOM INTERESU			0	0

Prilog 2: Račun dobiti i gubitka subjekta Bosnić d.o.o. za 2014. i 2015. godinu (u kn)

				2014	2015
I.	**POSLOVNI PRIHODI**			**163.000**	**2.181.500**
	1.		Prihodi od prodaje	163.000	2.181.500
II.	**POSLOVNI RASHODI**			**174.800**	**2.118.500**
	2.		MATERIJALNI TROŠKOVI	139.400	1.766.400
		a)	Trošak sirovina i materijala	48.500	199.800
		b)	Troškovi prodane robe	4.100	955.100
		c)	Ostali vanjski troškovi	86.800	611.500
	3.		TROŠKOVI OSOBLJA	31.800	300.400
		a)	Neto plaće i nadnice	21.400	191.900
		b)	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	5.700	69.000
		c)	Doprinosi na plaće	4.700	39.500
	4.		AMORTIZACIJA	0	31.100
	5.		OSTALI TROŠKOVI	3.600	20.200
	8.		OSTALI POSLOVNI RASHODI	0	400
III.	**FINANCIJSKI PRIHODI**			**0**	**0**
IV.	**FINANCIJSKI RASHODI**			**0**	**800**
	2.		Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim p.	0	800
V.	**UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA**			**0**	**0**
VI.	**UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA**			**0**	**0**
VII.	**IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI**			**15.300**	**0**
VIII.	**IZVANREDNI - OSTALI RASHODI**			**0**	**0**
IX.	**UKUPNI PRIHODI**			**178.300**	**2.181.500**
X.	**UKUPNI RASHODI**			**174.800**	**2.119.300**
XI.	**DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA**			**3.500**	**62.200**
	1.		Dobit prije oporezivanja	3.500	62.200
XII.	**POREZ NA DOBIT**			**900**	**15.200**
XII.	**DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA**			**2.600**	**47.000**

SAŽETAK

Cilj ovoga rada bio je analizirati financijske izvještaje poduzeća Bosnić d.o.o. U tu svrhu provedena je horizontalna, vertikalna, te analiza putem financijskih pokazatelja. Analiza je provedena za 2014., i 2015. godinu. S obzirom da je riječ o novoosnovanom poduzeću, nije obuhvaćen dovoljan period da bi se mogli uočiti neki trendovi u poslovanju, ali se analiza svakako pokazala korisnom.

Rezultati dobiveni analizom pokazali su da su pokazatelji likvidnosti i aktivnosti na zadovoljavajućim razinama, dok su pokazatelji zaduženosti uglavnom bili loši u obje promatrane godine. Dodatno, pokazatelji ekonomičnosti su na rubnim vrijednostima. Ovako kretanje pokazatelja može se pripisati činjenici da je ipak riječ o novoosnovanom poduzeću.

Ključne riječi: *financijski izvještaji, financijski pokazatelji, horizontalna analiza, vertikalna analiza.*

SUMMARY

The aim of this paper was to analyze the financial statements of the company Bosnić d.o.o. For this purpose, horizontal, vertical, and analysis using financial indicators was conducted. The analysis was conducted for 2014., and 2015. Bosnić d.o.o. is newly established company, so the period of analysis was not long enough to detect some trends, but it was certainly helpful.

Results obtained from the analysis showed that the liquidity and activity indicator are at satisfactory levels, while debt indicators generally been poor in both years. In addition, indicators of economy are at their marginal values. The values of the indicators can be attributed to the fact that Bosnić d.o.o. is a newly established company.

Keywords: *financial reports, financial indicators, horizontal analysis, vertical analysis.*